პროლეტარეთო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 235 (18477) ოთხშაბათი, 13 ოქტომბერი, 1982 წელი ფასი 3 კაპ.

„მსოფლიო ასპარეზზე იდეოლოგიური ბრძოლის გამწვავებისა და მშრომელთა პოლიტიკური აღზრდის“ საკითხებისადმი მიძღვნილი საკავშირო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მონაწილეებს

ძვირფასო ამხანაგებო!

გულითადად მივესალმები პარტიის იდეოლოგიური აქტივის წარმომადგენლებს, რომლებიც ტალინში შეიკრიბნენ, რათა განიხილონ აქტუალური ამოცანები პროპაგანდისტული საქმიანობის ერთერთ ყველაზე დიდმნიშვნელოვან უბანზე.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტურ პარტიას მარქსიზმ-ლენინიზმის, საბჭოთა პატრიოტიზმისა და ინტერნაციონალიზმის სულისკვეთებით მშრომელთა აღზრდა მუდამ მიაჩნდა ჩვენი საზოგადოების ისტორიული მიზნებისაკენ წინსვლის უცილობელ პირობად. ჩვენ სრულიად საფუძვლიანად მივაკუთვნებთ განვითარებული სოციალიზმის უმნიშვნელოვანეს მონაპოვრებს საბჭოთა ადამიანების მორალურ-პოლიტიკურ ერთიანობას, მათი პოლიტიკური კულტურის მაღალ დონეს, მზადყოფნას — თავიანთი სოციალისტური სამშობლოს საკეთილდღეოდ რეალური საქმეებით შეასახონ ხორცი კომუნისტურ იდეალებს, ამას ნათლად მოწმობს დიადი დღესასწაული — სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავის აღსანიშნავად გაჩაღებული საყოველთაო-სახალხო სოციალისტური შეჯიბრება.

კომუნისტური აღზრდა ცოცხალი, შემოქმედებითი საქმეა. მშრომელთა კულტურისა და განათლების დონის ამაღლება, მათი აქტიური მონაწილეობა სახელმწიფოს მართვა-გამგეობაში, კომუნისტური მშენებლობის მასშტაბი მოითხოვს თითეული ადამიანის სულ უფრო საფუძვლიან იდეოლოგიურ მომზადებას, სრულფასოვან ინფორმაციას საშინაო და საერთაშორისო პოლიტიკის ყველა საკითხზე. ცხოვრებას იწყებენ ახალი თაობები და ჩვენც არ უნდა დავიშურონთ ძალ-ღონე, რათა ახალგაზრდობამ ღრმად შეითვისოს ჩვენი მეცნიერული მსოფლმხედველობა, ღირსეულად განაგრძოს კომუნისტის მშენებლობის საქმე.

მთელი იდეურ-აღმზრდელობითი მუშაობის დონის ამაღლება მით უფრო საჭიროა, რომ იმპერიალისტმა არსებითად უსინდისოდ ომი გააჩაღა სსრ კავშირისა და სხვა სოციალისტური ქვეყნების წინააღმდეგ. იმპერიალისტური რეაქცია ჭორებს უყრის ჩვენს საზოგადოებრივ წყობილებასა და საბჭოთა სახელმწიფოს საერთაშორისო პოლიტიკას და ცდილობს გაამართოს ამერიკის შეერთებული შტატების, ნატოს ბლოკის მიერ გაჩაღებული გამალებული შეიარაღება, გაშინტრმბმა ამკარად გამოაცხადა ახალი „ჯვაროსანული ლაშქრობა“ კომუნიზმის წინააღმდეგ.

თავიანი არსებობის 65 წლის მანძილზე საბჭოთა ხელისუფლება ბევრ „ჯვაროსანს“ გადაკარა, და კარგად არის ცნობილი, რით დამთავრებულ მათი ლაშქრობანი. ჩვენი საქმის სიმართლის, მეცნიერული სოციალიზმის იდეების უძლეველობის შეგებებით ფრთამეხსმენელი, რასაც ისტორიული განვითარების მთელი მიმდინარეობა ადასტურებს, ჩვენ ვეწევოდით და კვლავაც განვაგრძობთ უკომპრომისო შემტევ ბრძოლას ანტიკომუნიზმისა და ანტისაბჭოურობის წინააღმდეგ. ჩვენ იმის მომხრენი ვართ, რომ იდეური დავა წარმოვიდგეს არგუმენტების მეშვეობით, და არა გაბორტყვებული ინსინუაციებისა და აგრესიული რიტორიკის შეშფოთით, რომ მას არ სდგეგდეს თან ცილისწამება და ფაქტების გაყალბება.

სკკპ XXVI ყრილობამ ამოცანად დასახა ავამაღლოთ ჩვენი პროპაგანდის მეცნიერული დასაბუთება, მისი შემტევი სულისკვეთება, ოპტიმიზმი და მისაწვდომობა, უფრო ღრმად და საფუძვლიანად ვამხილოთ თანამედროვე იმპერიალიზმის იდეოლოგიისა და პოლიტიკის ანტიკაცობრიული არსი. დარწმუნებული ვარ, თქვენ კონფერენცია ღირსეულ წვლილს შეიტანს ამ დიდმნიშვნელოვანი ამოცანების კეთილსინდისიერ, ფაქიზ, ბრძოლისუნარიან პარტიულ ორგანიზაციებს, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებს, სამეცნიერო დაწესებულებებსა და სასწავლებლებს, ყველას, ვისაც მსგავსი შეაქვს პარტიის სიტყვა, ახალ დონეზე აიყვანონ ინფორმაციული, მთელი იდეურ-აღმზრდელობითი საქმიანობა.

გისურვებთ ნაყოფიერ შემოქმედებითს მუშაობას.

ლ. ბრეჟნევი.

ფერმა ზამთრისთვის ემზადება

ამ ეპოდგომაზე დაიწყო ფერმების ზამთრისათვის მომზადება. მინათმოქმედებს და მეცხოველეებს კიდევ ერთი სერიოზული დამატებითი სახრუნავი გაუჩნდათ. მათ კარგად ესმით, თუ რა განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს ახლანდელი გამოზამთრების პერიოდში მეცხოველეობის კონვეიერის შეთანხმებულ მუშაობას. განსაკუთრებული იმიტომ, რომ ზაფხულიდან ზამთარზე გარდამავალ პერიოდს რესპუბლიკის მეცხოველეობა დიდი სიძნელეებით ხვდება.

ამ სიძნელეების ანალიზს, მათი დაძლევის ღონისძიებების დასახვას საგანგებო ყურადღება დაუთმო საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის II პლენუმმა. პლენუმზე აღინიშნა, რომ მიმდინარე წლის 6 თვეში სტაქიური უბედურების და მოულოდნელად გაჩენილი ავადმყოფობის შედეგად საზოგადოებრივმა მეურნეობებმა ათიათასობით სული პირუტყვი დაკარგეს, რის გამოც რესპუბლიკას უკვე ცხრა ათასი ტონა ხორცი დაკაკლდა და ამ დანაკლისის ანაზღაურება არცთუ იოლი საქმეა.

ახლა ამოცანა ის არის, რომ ფერმის მუშაკებმა მთელი ძალები დარაზმონ, მაღალორგანიზებული, შეუპოვარი და მიზანსწრაფული გარჯით მთლიანად გამოიყენონ პროდუქციის წარმოების გადიდების შესაძლებლობანი. საჭიროა მაქსიმალურად შევაგროვოთ ის საფურაჟე პროდუქცია, რომელიც შემოდგომით უნდად არის ყველა მეურნეობაში, ვიზრუნოთ საკვების საკმარისი მარაგის შესაქმნელად.

ყველაფერი უნდა ვიღონოთ იმისათვის, რომ მინდვრად არ დგაგრჩეს ნამჯა, შაქრის ჭარხლის ფოჩი, მზესუმზირას კალათები, ჩალა. გულმოდგინედ უნდა შევაგროვოთ ფენეო, ბუფი, მოხდილი რძე და სხვ. ლენტების, გორის, ოელავის, გარდაბნის და სხვა რაიონების მეურნეობებმა, რომლებმაც ვფეძტიანად გამოიკვლეს მექანიზაცია და ფურაჟის შევსების ყველა დამატებითი წყარო, დიდი გადამეტებით შეასრულეს თიბისა და სენაჟის დამზადების დაკალებები.

პირუტყვის ძოვების პერიოდში მეცხოველეობის გაძღოლის ინტენსიური ფორმების გამოყენებით შარშანდელთან შედარებით გაზარდეს პროდუქციის გამოშვება, გააგიდეს ხორცისა და რძის ნარმოება ადიგენის, გურჯაანის, მაიაკოვსკის, აბაშის, მახარაძის და სხვა რაიონების მეცხოველეებმა.

რესპუბლიკის ფერმის მუშაკები პრაქტიკული საქმეებით უპასუხებენ სკკპ XXVI ყრილობის მოწოდებას, რომ მეცხოველეობა დღეს დამკვრელური ფრონტია სოფლად. ეს სოფლის მშრომელებს აკაილს გამოიჩინონ რაც შეიძლება მეტი სიმტკიცე, ინიციატივა და მოქნილობა, გამოიყენონ ყველა რეზერვი და შესაძლებლობა იმისათვის, რომ არა მარტო მთლიანად, არამედ მნიშვნელოვანი გადაჭარბებითაც შეასრულონ დასახული გეგმები.

ამ ამოცანის ნარმატებით გადაწყვეტის მთავარი პირობაა საკმარისი, თანაც ყუთითანი საკვებით ფერმების უზრუნველყოფა. მაგრამ ყველაზე როდი იჩენენ ჯეროვან მოქნილობას ზამთრისათვის უხეში დაზნენანი საკვების დასაგროვებლად, პირუტყვის გამოზამთრებისათვის მტკიცე საფუძვლის შესაქმნელად. მეურნეობის ხელმძღვანელთა და სპეციალისტთა უინიციატივობით, უნიათობით აიხსნება ის, რომ თიბისა და სილოსის დამზადების დაკალების შესრულებაში საშუალო რესპუბლიკურ დონეს ჩამორჩებიან ფუშეთის, ნუნუანიის, ზუგდიდის, ხობის რაიონები, სამხრეთ ოსეთის მეურნეობები.

ზაფხულის ყველა შესაძლებლობა ვერ გამოიყენეს პირუტყვის პროდუქტიულობის გადიდებისათვის ნითელწყაროს, ქარელის, ნაალკის, ონის და სხვა რაიონების მეურნეობებმა, რომლებიც ხორცისა და რძის დამზადებაში შარშანდელ დონესაც კი მნიშვნელოვნად ჩამორჩნენ. მინდორში ასობით ეექტარზე ანვიმს ნამჯა ახალქალაქის, ბოგდანოვკის, ნაალკის მეურნეობებში. მიუხედავად ამისა, რომ კარგა ხანია მკას მორჩნენ, კასპის, ქარელის, თეთრი წყაროს რაიონებში ჯერ კიდევ ბევრი ნამჯა დასაწვინი და ფერმებთან მისატანია.

ზემოაღნიშნული მდგომარეობა ადგილობრივ პარტიულ, საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოებს აკავლებს გაამეიერონ ფერმებში ორგანიზაციული მუშაობა, დაუყოვნებლივ განსაზორციელონ ქმედითი ღონისძიებანი ჩამორჩენის აღმოსაფხვრელად, ყველგან მეცხოველეთა ბრიგადები დააკომპლექტონ კვალიფიციური კადრებით.

ზამთარში ფერმა სოფლის მშრომელებისაგან მოითხოვს მთელი ძალების მობილიზებას, შრომის მოფიქრებულ ორგანიზაციას, სოციალისტური შეჯიბრების გააქტიურებას. ეს საკითხები პარტიული ორგანიზაციების ყურადღების ცენტრში უნდა იყოს. მათ უნდა იზრუნონ იმისათვის, რომ მეცხოველეთა შრომის ანაზღაურება ხდებოდეს ნარმოების საბოლოო შედეგების მიხედვით. საქმის კარგად დაყენება იმას ნიშნავს, რომ ყველას საქმიანობა აისახებოდეს სოციალისტური შეჯიბრების შედეგების შეჯამების დროს. არც ერთი შრომითი ნარმატება, არც ერთი შეფარვა შეუძლებელი არ უნდა დარჩეს. ყველას გარჯა ღირსეულად უნდა დაფასდეს.

პირუტყვს ნარმატებით გამოაზამთრებენ იქ, სადაც პროგრესულ ტექნოლოგიას გამოიყენებენ, სადაც სისტემატურად აიმალებენ ტექნიკური და ეკონომიკური ცოდნის დონეს.

ორგანიზებული გამოზამთრებისათვის, საკვების მინიმალური დანახარჯებით პროდუქციის გამოსაკლიანობის გადიდებისათვის საჭიროა მკაცრად დაეიცვათ პირუტყვის კვების ზოოტექნიკური ნორმები. ფერმაში ყველგან უნდა ხდებოდეს ნამჯის თერმოქიმიური დამუშავება, კონცენტრატების დასაფურვება, სრულფასოვანი საკვების მომზადება.

მაგრამ ამ საქმეს ყველგან როდი ექცევა ჯეროვანი ყურადღება. ჯერ კიდევ ბევრ ფერმას არა აქვს საკვების საამქრო. ზოგან კი ასეთი საამქროები აქვთ, მაგრამ არ იყენებენ. მაგალითად ზარეხს საკვების დამამზადებელი საამქროები აქვს ორ ბრიგადას, ერთ ბრიგადას — ერთ ფერმას. ასეთ ფერმებს ეკუთვნის ბორჯომის, ახალციხის, ასპინძის, ადიგენის, ბაღდათის, ონის, ამბროლაურის, ლაგოდეხის, ბოლნისის, ხაშურის, ზესტაფონის, ფოთის, ზუგდიდის, ხობის, ჩოხატაურის, ოზურგეთის, ნინოწმინდის, ასპინძ

საქართველოს კომპარტიის სამხრეთ ოსეთის საოლქო კომიტეტში

ნეგატიურ მოვლენებს — პრინციპული შეფასება

პარტიის XXVI ყრილობის მოთხოვნების შესაბამისად პარტიული, საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოების ყველა რგოლის ორგანიზატორული და პოლიტიკური მუშაობის სრულყოფამ, პარტიული, სახელმწიფო და შრომის დისციპლინის განსამტკიცებლად რესპუბლიკის კომპარტიის მიერ აღებული კურსის განხორციელებან შესაძლებელი გახდა მნიშვნელოვანწილად გაკეტილშობილდეს ბრძოლა სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში ნეგატიური მოვლენების წინააღმდეგ.

თვალის ახვევის, მეკრძამეობის, სოციალისტური საკუთრების დატაცების, იმათ წინააღმდეგ ბრძოლის გაძლიერების აუცილებლობა, ეინც ფეხქვეშ თელავს ჩვენს მორალს, ჩვენს საბჭოთა კანონებს, ერთიანელ კიდევ აღნიშნა ამხანაგმა ლ. ი. ბრეჟნევმა თავის გამოსვლაში ბაკოში ამას წინათ გამართულ ზეიმზე. ამის საკითხთან რომ ირსებობს, გვარწყვეტენებს ფაქტები, როცა საქმოსნები და კომბინატორები, ბგარნეს რა, რომ ზოგიერთმა პარტიულმა, საბჭოთა, სამეურნეო და სამართალდამცავმა ორგანომ შესაფერა მუშაობა, იტაცებენ ან ანაიავებენ სოციალისტურ საკუთრებას.

საქართველოს კომპარტიის სამხრეთ ოსეთის საოლქო კომიტეტმა მიიღო დადგენილება ზნაურის გადამმუშავებელ საწარმოებში ხილის წვენების წარმოებასა და რეალიზაციაში უხეში დარღვევებისა და სამხრეთ ოსეთის „სოფლდამზადების“ სისტემაში სახელმწიფო წესრიგის დამყარების ღონისძიებათა შესახებ.

დადგენილებაში ნათქვამია, რომ 1981 წლის ნოემბრიდან 1982 წლის მარტს ჩათვლით სამხრეთ ოსეთის „სოფლდამზადების“ საოლქო გაერთიანების სისტემის ზნაურის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების დამზადების რაიონულ საგლეურნეობათაშორისო გაერთიანებაში მოქმედებდა დატაცებელთა და კომბინატორთა ჯგუფი, რომელშიც შედიოდნენ სკკპ წევრები — საოლქო კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ს. მაგკოევი, რაიონული გაერთიანების თავმჯდომარე ლ. ს. ზასეევი, სკკპ წევრობის კანდიდატი, ზნაურის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების გადამუშავების საამქროს გამგე გ. რ. ოდიკაძე, საამქროს ტექნოლოგი ლ. ს. ოტაშვილი, საამქროს ნედლეულის პუნქტის გამგე ი. ი. ჯიგაკაევი, ლაბორანტი ო. რ. ჯავახიშვილი და სხვები.

ფალსიფიცირებული „ვაშლის ექსტრაქტის“ დამაზადებელ მაქინატორთა საქმიანობა ამხილა სამხრეთ ოსეთის შინაგან საქმეთა სამმართველოს სოციალისტური საკუთრების დატაცებების წინააღმდეგ მებრძოლმა განყოფილებამ. გამოძიების დროს ჯამოაღლილნეს 714.535 მანეთის 208,9 ტონა ფალსიფიცირებული წვენი. აღნიშნულმა პირებმა დაიტაცეს 90.788 მანეთი.

1981 წლის დეკემბრიდან 1982 წლის თებერვლის ჩათვლით ოლქის ფარგლებიდან საამქროში არაერთგზის შემჭონდათ ოდიდალი მაჭარი, ღიმინმაჟავა წვენების ფალსიფიკაციის დროს მათი გამოყენებისათვის, ზნაურის, ცხინვალისა და ჯოროს რაიონების დამამზადებლებთან კი ადგენდნენ დოკუმენტებს გადასამუშავებლად ხილის მიღების შესახებ. ამ ოპერაციაში ჩართულნი იყო 13 კაცი.

დადგენილებაში აღნიშნულია, რომ პროდუქციის ფალსიფიკაციისა და სახელმწიფო საკუთრების დატაცების ფაქტები შესაძლებელი გახდა იმის შედეგად, რომ პარტიული, საბჭოთა, ადმინისტრაციული ორგანოები სათანადო ყურადღებას არ უთმობდნენ სოფლის მეურნეობის პროდუქციის დამზადებისა და გადამუშავების სისტემაში კადრების შრომეთის, განაწილების საკითხებს, ჯეროვანი კონტროლი არ ჰქონდა დაწესებული მათს მუშაობას.

ამეს თვალსაჩინო მაგალითია ის, რომ ზნაურის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების დამზადების გაერთიანების დამზადარე წარმოების უფროსის თანამდებობაზე დანშნეს ვინმე გ. რ. ოდიკაძე, იმ დროს უპარტიო, რომელსაც შესაბამისი განათლება არა ჰქონია. მას რაიონში ცხინვალის საკონსერვო ქარხნის ღვინის საამქროს გამგის თანამდებობაზე ერთი დღეც კი არ ემუშაკა, რომ ზნაურის რაიონმასკომის თავმჯდომარის ა. ს. ზასეევის რეკომენდაციით დანიშნეს რაიონის სოფლის მეურნეობის პროდუქციის ხარისხის სახელმწიფო ინსპექტორად. სამი თვის შემდეგ კი იმავე ა. ს. ზასეევმა მას რეკომენდაცია მისცა დაენიშნათ ზნაურის სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადამუშავების საამქროში, ამასთან ნაკლებ თანამდებობაზე და ნაკლები განაკვეთით.

სოფლის მეურნეობის პროდუქტების დამზადების საოლქო და რაიონული გაერთიანებების თავმჯდომარეთა მხრივ კადრების შერჩევისა და განაწილების პარტიული პრინციპების უხეშ დარღვევებს მოწმობს ისიც, რომ ზნაურის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების გადამუშავების საამქროს გამგე ვ. რ. ოდიკაძე, საამქროს ტექნოლოგი ლ. ს. ოტაშვილი, საამქროს ნედლეულის პუნქტის გამგე ი. ი. ჯიგაკაევი, ლაბორანტი ო. რ. ჯავახიშვილი და სხვები.

ფალსიფიცირებული „ვაშლის ექსტრაქტის“ დამაზადებელ მაქინატორთა საქმიანობა ამხილა სამხრეთ ოსეთის შინაგან საქმეთა სამმართველოს სოციალისტური საკუთრების დატაცებების წინააღმდეგ მებრძოლმა განყოფილებამ. გამოძიების დროს ჯამოაღლილნეს 714.535 მანეთის 208,9 ტონა ფალსიფიცირებული წვენი. აღნიშნულმა პირებმა დაიტაცეს 90.788 მანეთი.

1981 წლის დეკემბრიდან 1982 წლის თებერვლის ჩათვლით ოლქის ფარგლებიდან საამქროში არაერთგზის შემჭონდათ ოდიდალი მაჭარი, ღიმინმაჟავა წვენების ფალსიფიკაციის დროს მათი გამოყენებისათვის, ზნაურის, ცხინვალისა და ჯოროს რაიონების დამამზადებლებთან კი ადგენდნენ დოკუმენტებს გადასამუშავებლად ხილის მიღების შესახებ. ამ ოპერაციაში ჩართულნი იყო 13 კაცი.

დადგენილებაში აღნიშნულია, რომ პროდუქციის ფალსიფიკაციისა და სახელმწიფო საკუთრების დატაცების ფაქტები შესაძლებელი გახდა იმის შედეგად, რომ პარტიული, საბჭოთა, ადმინისტრაციული ორგანოები სათანადო ყურადღებას არ უთმობდნენ სოფლის მეურნეობის პროდუქციის დამზადებისა და გადამუშავების სისტემაში კადრების შერჩევის, განაწილების საკითხებს, ჯეროვანი კონტროლი არ ჰქონდა დაწესებული მათს მუშაობას.

ამეს თვალსაჩინო მაგალითია ის, რომ ზნაურის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების დამზადების გაერთიანების დამზადარე წარმოების უფროსის თანამდებობაზე დანშნეს ვინმე გ. რ. ოდიკაძე, იმ დროს უპარტიო, რომელსაც შესაბამისი განათლება არა ჰქონია. მას რაიონში ცხინვალის საკონსერვო ქარხნის ღვინის საამქროს გამგის თანამდებობაზე ერთი დღეც კი არ ემუშაკა, რომ ზნაურის რაიონმასკომის თავმჯდომარის ა. ს. ზასეევის რეკომენდაციით დანიშნეს რაიონის სოფლის მეურნეობის პროდუქციის ხარისხის სახელმწიფო ინსპექტორად. სამი თვის შემდეგ კი იმავე ა. ს. ზასეევმა მას რეკომენდაცია მისცა დაენიშნათ ზნაურის სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადამუშავების საამქროში, ამასთან ნაკლებ თანამდებობაზე და ნაკლები განაკვეთით.

სოფლის მეურნეობის პროდუქტების დამზადების საოლქო და რაიონული გაერთიანებების თავმჯდომარეთა მხრივ კადრების შერჩევისა და განაწილების პარტიული პრინციპების უხეშ დარღვევებს მოწმობს ისიც, რომ ზნაურის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების გა-

საერთაშორისო ლიდერების ზეურბზე ტოვრები

საკრედიტო და ახალი ამბების საკგენტოს კორესპონდენტები გვაცნობენ

ფაქტები მოვლენები

სოციალისტურ ქვეყნებში

● **ბულგარეთი**

მანქანათმშენებელთა წარმატება

სოფია. ბულგარელ მანქანათმშენებლებთა მოკავშირეთა არმია შრომითი გამარჯვებებით შეხვდა თავიანთ პროფესიულ დღესასწაულს. მიმდინარე წლის ცხრა თვის საგეგმო დავალებანი გადაჭარბებით შესრულდა ყველა მაჩვენებლის მიხედვით.

მანქანათმშენებლობის მიღწევათა მაზრაზე დაჩქარებული ტემპით ვითარდება ენერგეტიკული, მეტალურგიული და მრეწველობის სხვა დარგები.

ეკონომიკური ურთიერთდახმარების საბჭოს წევრ ქვეყნებთან, უწინარეს ყოვლისა საბჭოთა კავშირთან, ბულგარეთის საყოფიერმა თანამშრომლობამ, რომლის ტექნიკურ-ეკონომიკური დახმარების შედეგად აიგო 250-ზე მეტი მანქანათმაშენებელი ქარხანა, ქვეყანა გავიდა სხვადასხვა ტიპის სამდინარო და საზღვაო გემების, პროგრამული მართვის ლითონსაჭრელი ჩარხების, კვების მრეწველობისათვის აკონტატებისა და თანამედროვე სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის უდიდეს მწარმოებელთა რიგებში.

● **კუბა**

სახელი შეუცვალეს

ჰავანა. კუბის დედაქალაქში გაიმართა განათლებისა და მეცნიერების მუშაკთა ეროვნული პროფკავშირის III-ე ყრილობა. მისმა მონაწილეებმა განიხილეს განათლების ხარისხის გაუმჯობესების, სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის აქტივიზაციისა და წარმოებასთან და ცხოვრებასთან მისი უფრო მჭიდრო კავშირის მნიშვნელოვანი საკითხები. აირჩიეს პროფკავშირის ხელმძღვანელი ორგანოების ახალი შემადგენლობა.

ყრილობამ მიიღო გადაწყვეტილება შეეცვალონ პროფკავშირის სახელწოდება. ამიერიდან მას ეწოდება განათლების, მეცნიერებისა და სპორტის მუშაკთა ეროვნული პროფკავშირი.

● **მონღოლეთი**

შენდება კომბინატები, ცენტრები

ულან-ბატორი. მონღოლეთის სახალხო რესპუბლიკის კომუნალური მეურნეობისა და საყოფაცხოვრებო მომსახურების მუშაკთა მრავალათასიანმა რაზმმა მიზეთიდ ღღესასწაული. დარგის ბევრი კოლექტივი მას შესწავლა ძალაილ საწარმოო მაჩვენებლებით, ცხრა თვის გეგმა უკვე ძირითადად მაჩვენებლის მიხედვით შესრულდა. გაუმჯობესდა მომსახურება, შეივსო მისი ასორტიმენტი.

დასახული ამოცანების გადაწყვეტა ქვეყანაში კომპლექსურად ხორციელდება. მარტო ბოლო წლებში მის სხვადასხვა რაიონში საექსპლოატაციოდ გადაეცა ათობით საყოფაცხოვრებო მომსახურების კომბინატი და ცენტრი.

როგორ გასამკეცდა კარტოფილის მოსავალი

● **ჯერ კიდევ შარშანწინ დაანისლეს ლენინგრადის მხარეში 8 ტონა კარტოფილი მოკავშავდა და გასამარჯვლოდ თვეში მეკარტოფილე 15 მანეთს იღებდა.**

● **ახლა კი ამ ლენინგრადელ 23 ტონა კარტოფილი მოკავშავეთ და გასამარჯვლოდ ეძლევათ ფულად 200 მანეთი, კრედიტად — 9 ტონა კარტოფილი ● აბაშელთა მაგალითით, აი როგორ საქმიანად ეძებენ და ამოქმედებენ დანილელები რეზერვებს.**

აბერ უკვე რამდენი წელიწადი იყო გასული, რაც დანილის რაიონის საწოგადოებრივი მეურნეობები კარტოფილის მოყვანისა და სახელმწიფოსათვის მიყიდის გეგმებს ვერ ასრულებდნენ. გავიხსენოთ, რომ დანილის რაიონი კარტოფილის წარმოების სამეთვალყურეოდ რესპუბლიკაში მესამე ადგილზეა. მაშასადამე, დანილელთა უგერგილო შუმობით კარტოფილი გვაკლდა და ეს დიდი ხარვეზი იყო სასურსათო პროგრამის განხორციელებაში.

საქართველოს კომპარტიის დანილის რაიონულმა კომიტეტმა საფუძველთაგან დაიწყო იმ მიზეზების შესწავლა, რომლებიც ხელს უშლიდა კარტოფილის მოსავლიანობის ზრდას. რა თქმა უნდა, ამასთანავე ისახებოდა ის გზები და საშუალებები, რომელთა განხორციელებითაც ეს მეტად საჭირო საკვები პროდუქტი უხვად უნდა გაკმენოდა. დანილელთა თავკაცები იმ დასკვნამდე მივიდნენ, რომ საკმარო იყო მთელი რიგი სამეურნეო და ორგანიზაციული ღონისძიებების განხორციელება.

საკმეგ ათასი ეწრილმანი მიზეზიც გამოაკლიხა. ჩვენ შეგვიძლია ეს მიზეზები და განხორციელებული ღონისძიებები ძირითადად ამგვარად დავაყოფოთ. პირველი მიზეზი — მეკარტოფილეებს ძალიან ცუდი ანაზღაურება ჰქონდათ, თვეში 10-15 მანეთს ძლივს იღებდნენ. მთელანდ იყო გამორიცხული ხატვრალური ანაზღაურება. ადამიანს კარტოფილი მოჰყავდა, ოჯახში კი კარტოფილი არ ჰქონდა. აქედან გამომდინარეობდა მეორე მიზეზი: ძალიან დაბალი იყო შრომის ნაყოფიერება. მშრომელები არ იყენენ დაინტერესებული კარტოფილის მოსავლიანობის ზრდით.

ბერელი ღონისძიება: 1980 წლის შუბოდგომაზე შემუშავდა მატერიალური ანაზღაურების ახალი ფორმები, რომელთა არსი ის იყო, რომ, რასაც მშრომელი მტაცეკე გეგმის ზევით მიიღებდა, იმისი 70 პროცენტი პრემიის სახით მიეცემოდა. მეკარტოფილეები დაინტერესდნენ, უკვე 1981 წელს რაიონში შესრულდა კარტოფილის წარმოებისა და სახელმწიფოსათვის მიყიდვის გეგმები. უფრო მეტიც, გეგმით გათვალისწინებულ დანისნელებმა ათასი ტონით გადააჭარბეს.

მატერიალური ანაზღაურებაც, რაღა თქმა უნდა, მეტი იყო. ალიკეკეთა ჭვრილმანი ეკურდ-ბაკაცოდა. მეკარტოფილემ ალოდა, რომ ეჭრნახული ორივეს ეკუთვნოდა — სახელმწიფოს და მის მომყვანს. ამიტომ მოსავალს ზედ დაჰკანკალებდა, უფრთხილდებოდა.

წლეულს გამოიკვეთა მეორე ღონისძიება: განზოგადების შედეგად დანისლეთა თავკაცები იმ დასკვნამდე მივიდნენ, რომ ახალი რესურსებისა და მეთოდების გამოყენებით შეიძლებოდა კიდევ ახალი რეზერვების აღმოჩენდეა. ამაშელთა მეთოდით შეიქმნა კომპლექსური მექანიზირებული რგოლები. რგოლს მიეცა გარკვეული მიწის ნაკვეთი. ასევე მიეცა წარმოების გეგმა, თუ რამდენი მოსავალი უნდა მიეყვანა ამ ნაკვეთზე. მათ მიიღეს საჭირო ტექნიკა. გამოიყო მთელი წლის ხელფასის ფონი იმის მიხედვით, თუ რამდენი სპრიდებოდათ ავორატექნიკური სამუშაოებისათვის. ეკანსად მიეცათ ამ თანხის 70 პროცენტი. დანარჩენ 30 პროცენტ გასამრჯელოს რგოლი მხოლოდ მაშინ მიიღებს, თუ სახელმწიფო გეგმებს შეასრულებს.

პარტიის დანისნის რაიონული კომიტეტი იმდენად დიდ იმედს ამყარებდა მექანიზირებული რგოლების მუშაობაზე, იმდენად მნიშვნელოვნად მიანნდა ეს საქმე, რომ მათი ხელძღვანელები /ბიუროზე დაამტკიცეს. იყო გულღია და საქმიანი სკკპ-ბაასი ყოველგვარი ეწრილმანის გათვალისწინებით,

ისას ვერ ვიტყვით, რომ თავდაპირველად ყველანი ხალისით ეკიდებოდნენ ამ საქმეს. წლობით დადგენილი მეთოდის ეგუებულნაოფა და ახლის დაფუძნება ადვილი არ იყო. ადამიანები ერთბამად ვერ გაერკვნენ იმაში, თუ როგორი სიკეთის მოტანა შეიძლო ამაშერ მეთოდს.

დანისლის რაიონის ეკაის მრეძველობა-მეკარტოფილეობის საბჭოთა მეურნეობის პირველი მექანიზირებული რგოლი...

ჯალილ ბუსაევი (რგოლის ხელმძღვანელი): ზარშანწინ ამ ბიკტარზე 8 ტონა კარტოფილ ვიწვდინთ, ახლა 22 ტონას ვიჭარბებთ. მოსავალი სამმაგად გაიზარდა, ახლებური მატერიალური დაინტერესება გვაქვს ეა ითქმ. ადრე 60-70 მანეთს ვიღებდი თვეში, ახლა 200 მანეთზე ნაკლები არ მიმიღია, წლეგანდელი მოსავალი იმედს გვაძლევს, რომ გვგმავს დიდად გადავაჭარხებთ. რგოლის თითოეული წევრი პრემიის სახით 9 ტონა კარტოფილს მიიღებს.

ლაცაზარ ხალეევა (მეკარტოფილე): წინათ თვეში 15-20 მანეთს ვიღებდი. ახლა ეაშელილი 100 მანეთი მრეგიბა. ამ ეკუნ ნაკვეთებია და ამინე ზარშანწინ თუ ჰექტარზე 8 ტონას ეიღებდი, ეიღებ ახლა 23 ტონამდე. ეკარტოფილ. ეკეკეთ ... ბი, ბაბაკ ეეკეტბონობიკეკ ... ალეონობა 30 ტონას მიიღებ. ამით მეც როგორც რგოლის თითოეული წევრი, 9 ტონა კარტოფილს მივიღებ, ნაწილს ოჯახში მოვიხმარ, დანარჩენს კი გავყიდი. რაღა თქმა უნდა, შრომა დიდად დაგეფასება და გულითად მადლობას ვუძღვნით იმათ ვინც დაგეხმარა ახლებური მეთოდით მუშაობაში.

დანისლის რაიონის თითქმის ყველა მეურნეობაშია ამგვარი მექანიზებული რგოლები. ამ მეთოდმა რომ გამართალა, ეს უკვე თვალნათლად ჩანს. წლეულს დანისელებმა 21 ათასი ტონა კარტოფილი უნდა მიიღონ. როგორც პარტიის რაიონული კომიტეტის პირველმა მდივანმა ე. ბერიკიძემ, გათვალისწინებულია 8 ათასი ტონით მეტ კარტოფილ მოიწევენ, ეს უკვე ერთობ კარგ საქმეა და კიდევ უკეთესია ის ამბავი, რომ ამიერიდან მეკარტოფილეები უფრო წესგამართულად იცხოვრებენ.

საქართველოს კომპარტიის დანისნის რაიკომის პირველი მდივანი ნ. ბერიკიძე ამ მეთოდის მსოფლიო საბჭოს პრეზიდენტმა რ. ჩანდრამ.

შეხვედრაზე გამოვიდნენ ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის ეროვნულ ფრონტის ცენტრალური კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ტ. ტრავნიჩეკი, ბულგარეთის მშვიდობის დაცვის ეროვნული კომიტეტის თავმჯდომარე გ. დიმიტროვ-გოშკინი, კუბის მშვიდობისა და ხალხთა სუვერენიტეტისათვის მოძრაობის ეროვნული საბჭოს თავმჯდომარე სეგერო აგირე დელ კრისტო, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის მშვიდობის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ფ. ვოლპერი. მათ განაცხადეს, რომ მშვიდობის შენარჩუნება და განმტკიცება მნიშვნელოვანწილად არის დამოკიდებული სოციალისტური ქვეყნების მშვიდობისათვის მებრძოლთა შეკავშირებაზე.

მშვიდობა და აყვავება ხალხებს

ტაშკენტი. უზბეკეთის დედაქალაქში გაიხსნა აზია-აფრიკის ხალხთა სოლიდარობის ორგანიზაციის პრეზიდიუმის XI სხდომა. ტაშკენტი სტუმართმოყვარეულად შეხვდა 60 ქვეყნის, 15 საერთაშორისო და რეგიონული ორგანიზაციის წარმომადგენლებს, რომლებიც სოციალური პროგრესისა და სამართლიანობის, ხალხთა შორის მშვიდობისა და მეგობრობისათვის, იმპერიალიზმისა და ნეოკოლონიალიზმის წინააღმდეგ იბრძვიან.

შეხვედრის მონაწილეებს მიესალმა აზია-აფრიკის ხალხთა სოლიდარობის ორგანიზაციის ვიცე-პრეზიდენტი, საბჭოთა კავშირის აზია-აფრიკის ქვეყნების სოლიდარობის კომიტეტის თავმჯდომარე მწერალი მ. იბრაგიმოვი.

სხდომის მონაწილეებს სიტყვით მიმართა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატმა, უზბეკეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა შ. რ. რაშიდოვმა.

განსაკუთრებულ ყმაყოფილებას ამაღლებს, თქვა მან, გაკვირდა, რომ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევმა გულითადი სალამი მოსამართლეებმ ... ბ. ... ...

...ᲗᲐᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲗᲐ ᲛᲐᲓᲚᲘᲔᲠᲘ ᲮᲡᲝᲕᲜᲐ

...ᲬᲐᲮᲓᲘᲚᲘ დიდი მქონდა ჩვენი ცხოვრებიდან რაიმე დამეფერა, მაგრამ ვერ ვბედავდი"...

მწერლის ხასიათის გამოსაკვლევად მოვიშველიებ მისსავე მემუარებს, კერძოდ, სამიოდ ბათუმურ ეპიზოდს.

ᲡᲪᲔᲜᲐ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ:

„ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ გოლსკიმ მე და ალექსანდრე აბაზაძეს გვითხრა, ო�ბაბათობით ერთმანეთისთვის წაგვეკითხნა რასაც დავწერდით. ერთ ამისთანა შაბათს მეც მივიტანე ერთი პატარა სურათი, შეკუდეკი კითხვას: ვაჭრნივ, რომ ჩემი ნაწერი ვერაფითარ შთაბეჭდილებას ვერ ანდენს. შეეჭიერდა.

— დათიკო! — მითხრა ღიმილით ეოლსკიმ. — შენ კორესპონდენციას წერ თუ მოთხრობას? — მეგობრული სიცილით გაიცინა.

უეცრად დავკეცე რეალური და უბეში ვიტეკეს.

— რას შვები, კაცო? წაიკითხე, განაგრძე! — შემომძახა ორივემ, მაგრამ მე უარზე ვიყავი. ნაწარმოები წავიღე და მაგრად ჩავკეტე.

გაიარა თითქმის ორმა წელი-წადმა და ამ უშნო, კორესპონდენციისმაგვარ ნაწერიდან გამოკეთდა ორი მოთხრობა: „შერისხვა“ და „მსხვერპლი“.

დავეთ კლდიაშვილს ჟურნალ „მოამბის“ რედაქტორის ალექსანდრე ჭყონიასაგან მადლობის ბარათი მიეღია, თან იმასაც დამძენდა თურმე, „ᲛᲐᲠᲘᲐᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ“ აღწერილი სურათი მეტად შავბალეია, ძმიმე შთაბეჭდილებას ტოვებს, ნუთუ მართლა ასეთი სიძნელეთი არის მოცეული სოფლის ცხოვრება, საჭიროა უფრო შენელება სურათისაო... — „ეს რჩება მიეღებელი დარჩა ჩემგან (გავიხსენოთ მწერლის მიერ ფიქიერით წარმოთქმული წინათქმა მემუარებისა: „ არაფერი შეფერდებული არ იქნება, მხოლოდ სინამდვილე, სინამდვილე, რომელსაც გადაუხრელად ვემსახურებოდი მიელი ჩემი მწერლობის განმავლობაში“);.. ის კი არა, ვნახობდი, რომ ბევრი რამ გამომრჩა აჩქარების გამო“.

ᲡᲪᲔᲜᲐ ᲛᲔᲝᲠᲔ:

...ᲠᲐᲯᲐᲖᲔᲑᲘᲡᲘᲡ მწერალი წერს მესამე მოთხრობას „სოლომონ მორბელაძეს“, რომელიც დიდი გატაკეცებით გაუსრულებია სულ მოკლე ხანში.

„...თვითონ გაკვირვებას ვიყავი, რომ ისე იოლად მოვვრივე და მალე დავამთავრე. სამაგიეროდ მეტად დიდი გასაკვირი მომაყენა შემდეგმა მოთხრობამ, „წრფელი გული“ რომ აქვს სათაურად. ჩამოყალიბებულ, ჩამოსსმულ მოთხრობას ვერ მოვეხვეწე პირველი სტრიქონი. ჩემოვის ეს პირველი სტრიქონი ყოველთვის ტონის მომცემი იყო: ამ პირველი სტრიქონიდან, ეს ვთქვათ, გასრიალდებოდა მოთხრობა... დიდხანს ვარჩევდი, თუ როგორ დამეწყო... საჭიროს ვერ ვნახულობდი...“

და გვიამბოს გრიგოლ ეოლსკისთან სეირნობისას როგორ „იპოვა“ ნაბარი დასაწყისი, მიატოვა ზღვისპირა ბულვარში მეგობარი და კარავში დაბრუნდა.

„...გატაკეცებით ვიწერ ეწერა, წერა გაცარცხეული. ეს მეშობა კი არა, უმაღლესი სიამოვნება იყო“.

მართლაცდა, რა წრფელი გულით არის ნათქვამ-გაბნელილი შემოქმედის სიიდუმლო სურობის ამბავი...

მწერალმა მიაგნო თხრობის ისეთ ხერხს, ისეთ გასაღებს, რომლითაც დაიინტერესა მკითხველი და გულის სიღრმემდე აღიღლვა იგი.

ეი კიდევ ფრაგმენტები, რომლებიც შეეხება ამგვარივე გატაკეცებით შემქნილ „სამანიშვილის დედინაცვალს“, რომელიც უამბნია მეგობრებისთვის — ეკიმ კონდრატე მხეიძის, ალეკსანდრე მატლილაშვილ და ალეკსანდრე ლორთქიფანიძისთვის (მწერალ ნიკო ლორთქიფანიძის უფროსი ძმა). ამ დროს, მწერლის თქმით, მოთხრობა შენდებოდა ოლად, ხალისიანად!

„— ვერა ხარ კარგი კაცი. ამ მოთხრობაზე უნდა მოგეწერა: მოთხრობა დავით კლდიაშვილის და პაკელ მაკავიანის!“ — ბუმრობით ეუბნებოდა თურმე მოთხრობით ნასიამოვნები სიმამრი პაკელ მაკავიანი, რადგან მწერლისავე სიტყვით; „ეკიმი, ძარღვი მოთხრობისა მოეცებულია ამ საუბრებით, რომელიც ჭმონდა ხოლმე ჩემს სიმამრთან — პაკელ მაკავიანთან“.

„სამანიშვილის დედინაცვალს“ დიდი ალტაცება გამოუწვევია „მოამბის“ რედაქციაში. ჭყონისაც უფრო ეფიცელი და თბილი ბარათი მიუწერია.

...„ბეღს ვერ დავემდურები — ჩემს ნაშრომებს შედამ ხედებოდა ასეთი თბილი მოეხა, რაც მე მმდიდა მეტ ფხიზელ მომფაგიდ“.

...მადლიერების ეს ინანიათ გრძნობა შემდგომაც გამოკრთება დ. კლდიაშვილის პირად წერილებში, რომელთა ფრაგმენტებს ქვემოთ გაგაცნობთ.

ᲡᲪᲔᲜᲐ ᲛᲔᲡᲐᲛᲔ:

„ᲡᲐᲛᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ დედინაცვალს“ დაბეჭდის შემდეგ პ. უმიკაშვილი ხედება დ. კლდიაშვილს ბათუმის ბულვარში, უმიკაშვილს ახლავს ალტერ ეანაძე, ალტაკეტები უმიკაშვილი უამბობს მას მოთხრობის შინაარსს, დავითს კი ეარაგებს:

— ნუ ჩქარობ, თუ გიყვარდეს! ყურს ნუ ეგდების ეურნალს... გაჩქარებენ, ახალ-ახალი მასალა სეირიათ და გიშლიან მუშაობას!.. თუ გიყვარდეს, ნუ აჩქარდები!

„...ვიმეორებ — ბედი მწყალობდა. სიყვარულიანი, თბილი, ენერგიის გამაღვიძებელი სიტყვა ზედმეტადაც მხვდებოდა. კიტა აბაშიძე, იე. გოგბერთელი, ილ. ნაკაშიძე, ხომლელი (აკაკის კრებულში), სამა წულუკიძე („ნოეოე ობობრენიში“), თავიანთი თანაგრძნობით პირდაპირ მაქეზებდნენ და მიწევდნენ სამუშაოდ.

ამგვარივე მოსაყვარულე პირები შეხვდა სცენაზე ჩემს პატარა პიესებსაც“, — დასძენს მწერალი.

„...გავეშურე ქუთაისისაკენ გულალგერებული... მივდივარ თეატრში — თითქოს ეგზამენზე მიმავალი ვყოფილიყავი“, — იგონებს იმ დაუვიწყარ, გრძელად გაბმულ სიხარულის წუთებს.. ლდო მესხიშვილის მიერ დადგმულმა „ირინეს ბენდინერებამ“ რა განაცდევინა.

„...„დარისპანის გასაპირიც“ ბეღნიერი გაზდა. დარისპანამ იმოვა თავისი მოსიყვარულე განსხვავებული მოსიყვარულე გამომსახველი — ეალერიან შალიკაშვილი. ეს სითბო, ეს სიყვარულიანობა თან ახლდა ჩემს ლიტერატურულ შრომას, არასოდეს არ დაკლებია იგი და ამიტომაც ჩემი გავლილი ლიტერატურული გზა ბედნიერად გავლილ გზად მიმაჩნია“...

...ᲐᲮᲚᲐ დაუსვა წერტილი 1925 წელს დავით კლდიაშვილმა თავის მემუარებს (რაოდენ საპიროა ამ წიგნის ხელახლი და თანაც დასურათებული გამოცემა, რამდენი პიროვნება, რამდენი მნიშვნელოვანი მოვლენა ცოცხლდა „ᲗᲐᲛᲘ“).

ახლა კი პირი ვიბრუნოთ იქით, სიიდანაც იწყება ეს გრძელი, ბედნიერად გავლილი გზა!..

...ᲯᲠᲘ თვითო ეკლესია და ბაღილის ნიშნიერი ქაყიო სამრეკლო გამოჩნდება, ხოლო ძელქვებით მოჩრილიელ, სასიმინეთო შარა ძველებურ, კრამიტით გადახურულ ხის ჭიშკარს რომ მიადგება, თავი იმ სახლის სტუმრად იგულეთო, ოდითგან რომ ჩვეენი სტუმართმოყვარეობა, და დღეს მით უფრო, რადგან იგი უკვე ჩვეულებრივი სახლი კი არა და პირველი ქართველი სახალხო მწერლის — დავით კლდიაშვილის სახლ-მუზეუმია, მწერლის მამის — სამსონ კლდიაშვილისეული ფუძე. ეს სამოსახლო და სავახე მამობლმა — დათიკა გიორგაძემ აჩუქა თურმე, ანუ თავს გადაადგა ახლადდაქორწინებულ შვილობილს, როგორც იგიგეეს მწერალი, ნამზთეი ფულის ნაწილით კი სახლი შეუძინა და ჩაუდგა ზედ წმინდა გიორგის ეკლესიის კალთაზე. „მოუწყვეს ხული, ბაღელი, სამზარეულო, სამყელი — ერთი სიტყვით, ყველაფერთი გაუმართეს ოჯახი“.

...ამ ბოლო ხანებშიც ისეთივე ფუსფუსი იყო ამ ეზოში, როგორც ახალსახლობაზე. შეაკეთეს, გადაუტრეს, გააახლეს სახლი (ცხადია, შეუნარჩუნეს ძველებური ეერი), დადგეს ხული, ტრადიციული ხის ჭიშკრით შეეცალეს ტალნი ჭიშკარი, მოაკობკავეს ეყაროც, განახლებული და გამდიდრებული ეკსპოზიცია.

ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲙᲚᲓᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲓᲐᲑᲐᲓᲔᲑᲘᲡ 120 ᲬᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

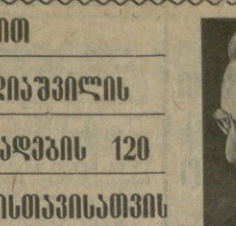

...ᲛᲝᲛᲬᲘᲜᲔᲑᲘᲡ, წერილ ებ, ფრაგმენტები...

„...ᲥᲔᲗᲣᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ეეჩვენა, ჩემთვის არაფერი არ იჭავრო. დიდი ხანია მამაშენი ისე კარგად არ ყოფილა, როგორც ეხლა არის. ვართ მოსვენებულთან, შეეწეწებელთან. მამაშენს, ჩემო ქეთევანო, ყოველ ფეხის ნაბიჯზე პატიოსანცემა თუ ხვდება ყველგან, თორემ სხვა არაფერი; ჩემი ქომაგია ყოველი ცოტათი შეგნებული ქართველი; ამიტომაა ჩემი ქეთევანი, რომ მამაშენი სრულიად დაწუნარებულია, დამშვიდებული და კარგად მყოფია. იყავ შენც კარგად, ეჯაერიდ, დამშვიდებულად, უყავიოდ შენი დედ-მამისათვის. მამაშენმა ბედნიერი ცხოვრება განვლო, ეროის პატიოვანცემით არის დაჯილდოებული“... ასე სწერდა 1928 წლის თებერვალში მოსკოვში მყოფ უფროსს ქალიშვილს მწერალი. იმავე წლის 16 მარტს „ი იგი ძალის ულო�ოვ ასულს, თვალსაჩინო ეზიანი რევოლუციონერისა და საბჭოთა მოღვაწის აკბარ ისლამოვის მეუღლეს.

...„ᲥᲔᲗᲣᲜᲘᲡ ᲫᲘᲠᲘᲜᲘᲗ! იყავი კარგად, ჩემთვის არაფერი არ იჭავრო. დიდი ხანია მამაშენი ისე კარგად არ ყოფილა, როგორც ეხლა არის. ვართ მოსვენებულთან, შეეწეწებელთან. მამაშენს, ჩემო ქეთევანო, ყოველ ფეხის ნაბიჯზე პატიოსანცემა თუ ხვდება ყველგან, თორემ სხვა არაფერი; ჩემი ქომაგია ყოველი ცოტათი შეგნებული ქართველი; ამიტომაა ჩემი ქეთევანი, რომ მამაშენი სრულიად დაწუნარებულია, დამშვიდებულია და კარგად მყოფია. იყავ შენც კარგად, ეჯაერიდ, დამშვიდებულად, უყავიოდ შენი დედ-მამისათვის. მამაშენმა ბედნიერი ცხოვრება განვლო, ეროის პატიოვანცემით არის დაჯილდოებული“... ასე სწერდა 1928 წლის თებერვალში მოსკოვში მყოფ უფროსს ქალიშვილს მწერალი. იმავე წლის 16 მარტს „ი იგი ძალის ულოცოვ ასულს, თვალსაჩინო უზბეკი რევოლუციონერისა და საბჭოთა მოღვაწის აკბარ ისლამოვის მეუღლეს.

...„ᲥᲔᲗᲣᲜᲘᲡ ᲫᲘᲠᲘᲜᲘᲗ! ᲨᲔᲜ ᲐᲮᲚᲐ დედაკაცი ხარ, ე. ი. რაც უმალესი დანაშულებაა ქალის და შენ პაწწია ბიჭს უნდა შეეწერო და მე დარწმუნებული ვარ, ასე იქნება, რომ მას სულ ჩაუღგამთ და ნამდვილ ადამიანს მისცემთ საზოგადოებას; ჩემო ქეთევანო, მე ეს ღრმად მწამს და ამიტომაც გილოცავ შენს შრომას წინდაწინ ალელვებული თქვენი ბედნიერებით“.

შემდეგ თავის თავზე: „...ᲩᲔᲛᲖᲔ მზრუნველი ᲡᲘᲠᲘᲜᲘᲖᲘᲡᲐ მყავს. ამათი რიცხვი თუ იზრდება, თუ არა, არ კლებულობს. **გიგზავნი გაზეთებიდან ამონაწერს, თუ რა განხვავებული პატივი გვცეს მე და ბარნოვს უნივერსიტეტის ათი წლის საზეიმო იუბილეზე — მთელი ოპერის თეატრის დარბაზში მყოფი ხალხი ფეხზედ ადგომით შეგვეგება და უცნაური ავაცა გაგვიმართეს და ჩვენც თავი არ შეგვრცხვენია...**

ნახვამდის ჩემო დედენია — ქეთევნია.

შენი მამა დავით კლდიაშვილი“.

იქვე ასეთი მინაწერია:

„ამ საღამოს ოპერაში მიდის ახალი ოპერა, ზ. ფალიაშვილის „ლატავრა“: ვნახოთ როგორი ეშენება, დიდი ამბავი კია. დრამაში იდგმება ლადარენეკის პიესა „რეგვე“; ნეტავი განახა ქეთუნია რაირაგათ თამამშიენ! ალტაკუნაში მოხვალ კაცი; ავტორი დაესწრო და განაცხადა, რომ რუსულად ასე ვერ თამაშობენ მოსკოვის გარდაო“.

თეატრი... თეატრი დავითის სულის თაყვანისცემა. თეატრისადმი სიყვარული მან ყველა თავი სიანს გადასცო, ყველა ეზიარა თეატრს.

...„დაო ქეთო! მომილოცავს შვილიერმთ გადარჩენა და პატარას დაბადება. — ღმერთმა კარგი ბიჭი გამოიყვანოს. ამა შენ იცი, როგორც იწერება, თუ მაგის პირველი სტეყვა იქნება „დედა“. აკბარი დიდად გახარებულია როგორც ეტყობა, მართალია რომ კარგი სარეკვი მიართვი“ — წერდა ქეთევანს უმეტოლი ძმა გიორგი, რომელიც 1944 წელს კარაკალეში დაიღუპა გმირულად.

...„თქვენი წერილი რომ მივიღეთ, მამა იწვა, ავად იყო, როდესაც წერილები წაიკითხა, ცრემლები გადმოყარა სიხარულის ნიშნად. შენი და აკბარის წერილები შენახული აქვს, ეშინია არ დამეკარგოსო. ეხლაც ავად არის, მაგრამ არა უშავს, სალამოს წამოხტება და თეატრში წავა“.

ᲗᲑᲘᲡᲘ, 1928 ᲬᲚᲘᲡ 16 ᲛᲐᲠᲢᲘ“.

ამ წერილებს ქეთევან კლდიაშვილიც მამისებურ უფროსლდება, გულთან ატარებს და ყველას როდი გაანდობს — ამ წერილებმა მას თავის ძნელი ცხოვრების გზაზე აეგარიზობა გაუწია!

* * *

...ᲘᲡᲘᲯ სიმონეთი, ისეე მონატრებული ადგილები და სახეები, ადამიანები, რომელთა შორის არაერთია მწერლის გმირთა უშუალო პროტოტიპის მომსწრე ან მონათესავე... ისეე სიმონეთი, რომელიც ასე დაფენილი გამოურჩეია საცხოვრებლად კლდიაშვილთ წინაპარს და სადაც მწერალმა, მისივე სიტყვით, ტკბილ სიყვარულში გაატარა თავისი ბავშვობა.

...„მე რომ ეზოდან ფეხს გადავდგამდი — სახლში პირდაპირ დატვირთული ვბრუნდებოდით ხოლმე ეე და ჩვენსა გოგოდ მდგომი ელისაბედი: — არ იქნებოდა; რომ ჩემს დამნახვეს ან ქოროია ვარიკა, ან ვაშლი, ბია, ჩურჩხელა, ტკბილიკეური და ამგვარი არ ეჩუქნა. ამ საყვარულიანობის წყალობით ჩემი გულიც ადამიანის სიყვარულს ეჩვეოდა და სწავლობდა“.

აი სიყვარულთან სავსე გულის ამოძახილი. გულისთქმა კაცისა, რომელსაც სიმონეთის მიწის ნაწყლად სურდა ქცეულიყო, მაგრამ საყვეელთათ აღიარებამ, ხალხის გაგებამ ელა სიყვარულმა, ანუ ჭეშმარიტად სახალხოობამ, იგი თავაწინდაზე აღამაღლა — ილიას, აკაკის, ვაჟას ვეგერდით დაუდო ბინა!

* * *

...„ᲧᲐᲜᲔᲑᲘ გიორგის ნათელი, ზედ მიადგება გორასა...“ თითქოს ზედა სიმონეთის ამ ეკლესიაზე გამოუთქვამს ხალხს ეს ლექსი.

...ახლა აქ სხვა ნათელი დგას! სახალხოდ აღიარებული მწერლის ხსოვნის ნათელი მოფენია არემარეს, სადაც იმვი იგი, სადაც გაატარა ბავშვობა და ყრმობა, სადაც ხედებოდა თავის გმირებს, სადაც დაწერა „ჩემი ცხოვრების გზაზე“ და სამუდამოდ დახუმა თვალი...

...დიახ, დავითის დიდი ნათელი ზედ მიდგომია გორასა... გორას და მთელ სიმონეთს!

ᲜᲐᲜᲐ ᲓᲔᲜᲘᲫᲔᲨᲐᲫᲔ.

ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ ᲡᲘᲜᲐᲛᲓᲕᲘᲚᲘ... ᲐᲜᲐ ᲒᲔᲓᲜᲘᲔᲠᲐᲓ ᲒᲐᲕᲚᲘᲚᲘ ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲣᲚᲘ ᲒᲖᲐ...

ᲔᲗᲝᲕᲔ ნანატრი მოლია: აქ რომ შემოვაბიჯებ, ისე ვიე�ვ, თითქოს თვითონ სახელოვანი მწერალი მეგიუღმიდეს ᲗᲘᲗ... მივდიეარ ქვეს ქანის კიბისკენ... ამ კიბის დასაწყისში დიდი კოპიტი იდგა... დავრეიდა, მოტყდა, მაგრამ არ გადამშენებულა, მის ნაფესვარზე ტანსწორი, ახალგაზრდა კოპიტი ამოსულა, ასეა, მეძეგდრეოდა აგრძელებს მეცინარის სიცოცხლესაც და ადამიანის მოდგმასაც. მამისეულზეც მისივე მემეკვიდრე — უფროსი ასული ნუცა კლდიაშვილი დაფუძნებულ მუზეუმის დაარსებიდანვე და კარგი მამის შვილობა გამოიჩინა — მთელი სოფლის მამიდა და ჭირისუფალი ის იყო... მეოთხედან სუკუნე ემსახურა მამისეულ კერას და ხსოვნაც ნათელი დატოვა.

ვიდრე ხსოვნით სავსე ოთახებში შეხვალთ, შეჩერდით ფართო ალნის რიკულებიან მოაჯირთან, ჩამოჯდეთ მამაპაპურ გრძელ მერხზე და გახედეთ სივრცეს... ძმერთმანი, თავს ვეღარ მოერევით, თვალს ვეღარ მოწყვეტთ ნეკარისა და ალიმილის მთებით შემოსაზღვრულ კალთებმოხატულ იმერეთს...

...იმ მთების გადაღმა მცხეთიდა. მესხეთიდან მოდის კლდიაშვილთა გვარიც, რასაც ადასტურებს 1563-1564 წლებში გიორგი მეფის მიერ ბოძებული წყალობის წიგნი:

...„ᲩᲔᲜᲘ ᲦᲐᲠᲗᲘᲡ ᲒᲘᲝᲠᲒᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲛᲔ მეფეთ-მეფემან პატრონმან გიორგი და თანამეცხედრემან დედოფალთ დედოფალმან რუსუდან ესე წყალობის სიამედო წიგნი და სიგელი გიბოძე შენ კლდიაშვილთ შალიკაშვილს და შენს შვილს გოგიჩას და შალიკას და ზაქარიას და ბენიამენს, სხვათა თქვენთა შვილთა და მომავალთა ყოველთაგე, ასე და ამა პირისა ზედან, რომ სათაობაგოდან რომ წამოვედით, შენ თან წამოგვეეეთ შენის ცოლისა და ვეელთან, შვედის გლეხთან, ცხენის ჯოგით, ხარისა და ძროხის ჯოგით, ცხვრისა და თხის ჯოგით. სხვაგან ბეერგან გაძლეიეთ სარჩო, მაგრამ არსად ინდომეთ — სვიმონეთს მოინდომეთ მოსახლობა“...

ჩემთვის ეს სიგელი არაბალია; იგი მეერალმა სერგო კლდიაშვილმა გამაცნო ათიოდე წლის წინათ და მაინც საოცრად იმოქმედა ჩემზე, განსაკუთრებით კი ამ ნათქვამმა: „სხვაგან ბეერგან გაძლეიეთ სარჩო, მაგრამ არსად ინდომეთ — **სვიმონეთს მოინდომეთ მოსახლობა“..**

...საყვარულიც მგმკვიდრეობითი ყოფილა: ასეთი ნდომით იჩქაროდა ხოლმე სიმონეთისკენ მხცოვანი დავითი, ასეთი სიყვარულიანი ფიერითა და მოგონებებით არის სიმონეთზე მიჯაგვული მისი ეაფი — ცხობილი მწერალი სერგო კლდიაშვილი, რომელმაც ფრიად საინტერესო მოგონებები მოუთხრა ბიძაშვილ მამის ხსოვნისა („ცხოვრება დავით კლდიაშვილისა“).

* * *

...**ᲐᲮᲚᲐ** გარდასულ ხმას მოვუსმინოთ, მწერლის დის ხმას. ქეკეკა კლდიაშვილი-ღვინეფაძისა ხმირად იგონებდა საყვარელ და სახელოვან ძმას, ხშირად მიუწევდა ხოლმე გული თავისეულ სახლისაკენ, სადაც მოგონებებში იძირებოდა.

...ჩემს ძმას სახლში დათიკოს, ხან დათას ვეძახდითო... (მერე მან თავის უმცროს ვაეს დაანათლა ძმის სახელი, ხუთი შვილი ჰყავდა: აბესალომი, ვანო, დავითი, ბაბო და ვალერია; დისწულები მოამაგე ბიძამ მეგობრადაც მოიკიდა, განსაკუთრებით აბესალომი: (ეს ის აბესალომ ღვინეფაძეა, დავითის მეგობარმა მწერლებმა „ფალსტაფი“ რომ შეარქვეს თურმე. როგორც დადმოგვეცეს ბატონი სერგო). აბესალოს ჩამოქონდა ბათუმიდან ამბები: როგორ უწყობდა ხელს დავითი რეეოლუციურ ძალებს, როგორ უარობდა მუშების წინააღმდეგ პოლკის გაყვანაზე და საგუშაგოზე გასეირნებას ეუბნონ თოფები გაატანინა; როგორ გადაარჩინა ანეზვის ლაზისტანური ცაცხვები, ხოლო ქირურგმა დავით ღვინეფაძემ კი გამოაქვეყნა მოგონება „დავით კლდიაშვილი. ეანო სარაჯიშვილი და ნიკო ქუმსიაშვილი“.

დის მოგონებაში ცოცხლდება სასტუმროდ გამოწყობილი ძმა, რომელსაც თურმე ძალიან უნდოდიდა თეთრი ჩოხა-ახალუხი და „პოლსპოშკები“.

...ახსოვდა, დედამისი რომ წასულა თავის სხლის სოფელ ხოშულში და ქალ-ვაჟთან ერთად წუწაეფანია სამსონის დედობილ-მამობილი მელანო ჩიხლაძე და დათიკა გიორგაძე.

...„ᲩᲔᲛᲘ ᲫᲛᲐ დათიკო მეცხრე წელში იეწვებოდა... მე უმცროსი ვიყავი... ხოშულიდან დედა წყალტუბოში წავიდა, მე და დათიკოც წავედეეანა“... წყალტუბოში კესარიას დაუქირავებია ოთახი, სადაც მამა, ნიკო ლოლიშერიძე უგზავნიდა ხოლმე სარჩოს.

...კარგი სეეირნეიით იკითხება ის გაყვითლებული ფურცლები, რომელშიც კეკეკა „ეგინეფაძისას ბუბერთქმული მოგონება ხომიდან ზეპირთქმული მოგონება ხომიდან... ფყალტუბოს სანანო წყაროებზე (სადაც მთვარიან ღამეებში ცურაობდნენ ხოლმე, ქუთაისსაც, სადაც მამა მუშაობდა და ცხოვრობდა ძმის, მიხეილის სახლში.

ეი, ახლა კი გაიგონებთ ყმაწვილის გულამოსკვნილ ტირილს... „ქუთაისიდან მამამ დედა სიმონეთში — გამოისტუმრა, ხოლო პატარა დათიკო კი დაიტოვა რუსეთში გასაგზავნად. სოფიჩხიას რომ გამოვეცოდინთ, მოგვესმა დათას ტირილი, მოიმქა... ოთხმოცდაცამეტი წლისა ვარ და ეს ტირილის ხმა თითქოს ახლაც მესმის“...

მოხუცს ახსოვდა დედის განცდა და ცრემლებიც, მეზობლების შეწეხებული სახეები, გადასრილი ნე კიბესთან, რომლის ძირშიც ეწყო ძმის სათამაშოები — შვილდ კოდალი (ისარი), კეცები, ქოთანი. იქ უყვარდა თურმე თამაში, ეეი ეეაბნო ოთხეული ბიჭებთან — იაკო ბებსაძესთან, ოქროა და სიმონ გიორგაძეებთან.

...„ეს სათამაშოები კვინტის ქვეშ დდეხანს ინახებოდა. მოვიდოდნენ დათიკოს ალმზრდელი ეკა სირბილაძის ქალი, ჩემი ალმზრდელი — მართა პაპიძის ქალი და სულ ტირიდნენ... დედა მოვიდა თუ არა სიმონეთში, ჯავრით ავად გახდა.

შემდეგში გიიგო დედამ, რომ დათიკო მამას ფოთში ჩაუყვანია და იქიდან ბემით რუსეთში გაუშვია. როცა დათა ბემში ჩაუყვამთ, მამას „ბული“ შეუზხებია და წაქანებია...

ახლა კვლავ მწერლის მემუარებში ჩავეხედოდთ და ერთმანეთს შეგუპირისპიროთ დ-ძმის მოგონება.

„პირველი სწავლა დედაჩემმა დამაწყებინა. შემდეგ, რაკი საკირო იყო რუსული ენის ცოდნა, მამაჩემმა მიმიყვანა ერთ რუსის ოჯახში... კარგად მიმიღო ორთავემ, დედამ მომეფერნენ, მაგრამ თუ მაინც ჩემი ვქენი, მეორე დღეს, დილით, გამაჩერეს დავდგეკი და კარს კიდევაც გადავაბეჭეს ფეხი, მაგრამ კიბეზე მტაცეს ხელი და დამბარხენეს მტრარალი.

ეერავითარმა მოფერებამ ვერა გაამყო რა ჩემთან. ქალმა ქართული იცოდა და ქართულადაც მესაყვარულებოდა, მე მაინც მშარედ მოვიქეამდი, მოვიდა მამაჩემიც, მაგრამ ვერც ამან დამაწყნარა. გამამტეს „სოფელში რამდენიმე ხნით. მეორე ჩამოსულზე ეედა გამომეყვა და როგორც იქნა დამამგრეს ამ ოჯახში... დიდი ამაგი დამდეს ამ ეიანონვამ და მისმა ცოლმა, ვარვარა ნაუმოვნამ მათ სულ მოკლე ხანში შემასწავლეს ენაც, წერაც და კითხვაც“.

ამას მოპყავ მოსამზადებელ სასწავლებელში შეყვანა და შემდეგ რუსეთში სამხედრო სასწავლებელში გასაგზავნი წინასწარი გამოცდა. 9 წლის დავითს კარგი მომზადების შედეგად გამოეცდა კარგად დაუტეერია და 1872 წლის ეკორკობის თვეში (იელოს) თბილისსადან ჩამოყვანილ ბავშვებთან ერთად ქუთაურეზე (42 ბავშვი) ჩუბარებიათ წასაყვანად ერთი ხნეერი მაიორისთვის.

„ჩაგვიყვანეს ფოთში, რომ ზღვით წავეყვანეთ რუსეთში. მე მამაჩემი არ მომშორებია, თან მომყვებოდა და მშარდებოდა სოხუმამდე მიგყვებიო. ეძნელებოდა ერთადერთი ვაეაშვილის მოცილება. მაგრამ დაძლია თავს და ფოთში ჩამომშორდა ჩემთვის გაუგებრად“...

გავიხსენოთ დის სიტყვები: „როცა დათა გეშში ჩაუსვამთ, მამას გული შეუწეხია და წამეცალა“...

აი მიზეზი მამა-შვილის უეცარი დაშორებისა.

...„მამას ეტყობოდა ძალიან სწუხდა დათიკოს რუსეთში გაგზავნას. დედამ მამა გაამხნევა — რა ვუყოთ, მერმეი, რომ შორსაა... შემდეგ აიეანნენ გაიდა და მამის თვალის მოსარიდებლად, ეეეეი შეუზხდა და წაიქცა. მე მიეგანდი, გულმკერდში ხელი ჩაეუყავი და ვტიროდი: დედა მოკვდა, დედა მოკვდა-თქო. შემდეგმიც დედა ძალიან განიცდიდდა დათიკოს წასვლას. დათიკოს წერილი რუსეთიდან გვიან მოვიდა. მაშინ რუსეთში ვაჭრები დადიოდნენ. მათ მორის დადიოდა სამსონ შალამბერიძე. მამამ იმას გაატანა ფული, ტანსაცმელი, ჯანეუზეები და სხვ. სამსონ შალამბერიძე მოუყვა დედას (გადმოცემით ვიცი), პირველად რომ მიეედი დათიკოსთან კიევში, გამოიქცა იგი და მომეხეიანო.

ერთხელ დედა ყოფილა ქუთაისში სამსონ შალამბერიძის სავაჭროში, ამ დროს მამას შეუვლია და უთქვამს დედასთვის:

— ეესარი, ეესარი, მინდა გაგიგზარო... ვაუსნია ეესარი კონვერტი და ამოუღია დათიკოს სურათი. დედას ეკენ შეუზეხება და ჭაეცეულა.

ამ სამი წლის მანძილზე დედა ყოველდღე ოგონებდა პატარა დათას, რომელიც ბიეია სულამანამ მიერ ჩხაში ნაყიდ ექესშორეთან აკვანში ჰყავდა გაბრდილი. ექესშორეთან აკვანი მაშინ საუკეთესო ხარისხის ხისგან კეთდებოდა.

სამი წელი გაატარა დედამ ასეთ ტანჯვაში.

ამბავი მოვიდა სიმონეთში დათიკო მოდისო. გულის ფანცალით ველოდით მის გამოჩენას...“ — და ამ აღწერილია ის ცნობილი ეპიზოდი, მშობლებთან თარეგანთეფრთ რომ ჩავიდა ყმაწვილი.

ეს თარეგანში მათივე ბიძაშვილი ქუთაისის ბიბლიოთეკარი ალეკსანდრე ალიკაშვილი. ალეკსანდრე ალიკაშვილ ბავშვებთან ერთად ქუთათურებიე (42 ბავშვი) ჩუბარებიათ წასაყვანად ერთი ხნეერი მაიორისთვის.

...„ᲩᲐᲒᲐᲕᲘᲗᲣᲜᲘᲡ ფოთში, რომ ზღვით წავეყვანეთ რუსეთში. მე მამაჩემი არ მომშორებია, თან მომყვებოდა და მშარდებოდა სოხუმამდე მიგყვებიო. ეძნელებოდა ერთადერთი ვაეაშვილის მოცილება. მაგრამ დაძლია თავს და ფოთში ჩამომშორდა ჩემთვის გაუგებრად“...

„...ᲨᲔᲛᲔᲓᲒᲐ მითხა, წიგნებს თუ ეტანებიო. როცა დადებითად ეეუპასუხე, კვლავ შემეკითხა — მწერალი დავით კლდიაშვილი თუ გაგიგიარიაო. რატომაც არა, მისი „სამანიშვილის დედინაცვალი“ წაეიკითხე-მეთქი, ვუპასუხე.

— ჰო, მამ ასე, დავით კლდიაშვილი მე ვარ. ცუდი ყოფილა მოხუცებულობა ვვილო, ძალიან ცუდი, ერთი წელია ლოგინზე ვარ მიჯაკეული. ნეტავ ერთი ჩემი ფეხით გამატარა და თუგინდ სული იქვე დამეოილიო“.

ეს სიახლოვე, ერთად სადილ-ვახშამი, სანახავად მოსული მწერლების ნაუბარის მოსმენა ყმაწვილს უადგილებდა ავადმყოფობის გადატანას, დავითს უყვარდა ადამიანების გამოქომაგება და აი, ყმაწვილის ხმირი შეწეხების გამოც ამბალეკენი თუ ხვდება ყველგან, შავდიდებული და კარგად მყოფია. იყავ შენც კარგად, ეჯაერიდ, დამშვიდებულად, უყავიოდ შენი დედ-მამისათვის. მამაშენმა ბედნიერი ცხოვრება განვლო, ეროის პატიოვანცემით არის დაჯილდოებული“... ასე სწერდა 1928 წლის თებერვალში მოსკოვში მყოფ უფროსს ქალიშვილს მწერალი. იმავე წლის 16 მარტს „ი იგი ძალის ულოცოვ ასულს, თვალსაჩინო უზბეკი რევოლუციონერისა და საბჭოთა მოღვაწის აკბარ ისლამოვის მეუღლეს.

...„ᲥᲔᲗᲣᲜᲘᲡ ᲫᲘᲠᲘᲜᲘᲗ! იყავი კარგად, ჩემთვის არაფერი არ იჭავრო. დიდი ხანია მამაშენი ისე კარგად არ ყოფილა, როგორც ეხლა არის. ვართ მოსვენებულთან, შეეწეწებელთან. მამაშენს, ჩემო ქეთევანო, ყოველ ფეხის ნაბიჯზე პატიოსანცემა თუ ხვდება ყველგან, თორემ სხვა არაფერი; ჩემი ქომაგია ყოველი ცოტათი შეგნებული ქართველი; ამიტომაა ჩემი ქეთევანი, რომ მამაშენი სრულიად დაწუნარებულია, დამშვიდებულია და კარგად მყოფია. იყავ შენც კარგად, ეჯაერიდ, დამშვიდებულად, უყავიოდ შენი დედ-მამისათვის. მამაშენმა ბედნიერი ცხოვრება განვლო, ეროის პატიოვანცემით არის დაჯილდოებული“... ასე სწერდა 1928 წლის თებერვალში მოსკოვში მყოფ უფროსს ქალიშვილს მწერალი. იმავე წლის 16 მარტს „ი იგი ძალის ულოცოვ ასულს, თვალსაჩინო უზ

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲡᲔᲖᲝᲜᲘ:
ᲒᲔᲒᲛᲔᲑᲘ, ᲤᲘᲥᲠᲔᲑᲘ...

ᲒᲘᲜᲓᲔᲕᲗ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲓᲠᲐᲛᲐᲢᲣᲚᲘ...

ᲔᲠᲗᲘ წელიც არ გასულა მას შემდეგ, რაც პირველი სეზონის გახსნა იზეიმა თბილისის სახელმწიფო დრამატულმა თეატრმა. გუშინ მან თავისი მეორე სეზონი გახსნა ო. იოსელიანის პიესით „გამოქვაბული“, რომელიც ახალგზრდობის თემას ეძღვნება. სპექტაკლი დადგა დ მუსიკალურად გაფორმა საქართველოს სსრ ხელოვნების დამსახურებულმა მოღვაწემ ლ. პაქსაშვილმა, სცენოგრაფია გუთვნილ საქართველოს სსრ დამსახურებულ მხატვარს ა. ᲗᲔᲚᲔᲫᲔᲡ.

ეს პიესა კარგა ხნის წინათ დაიწერა, მაგრამ არ დადგმულა. ᲩᲔᲜᲘᲡ თეატრი დაინტერესდა პიესის თემით, აღძრული პრობლემებით. პიესაზე მუშაობისას ვითვალისწინებდით საერთოდ თეატრის პოზიციებს, და ავტორთან შეთანხმებით შეიქმნა სხვა ხასიათის სპექტაკლი, რომელშიც ათი ახალგაზრდა მსახიობი მონაწილეობს.

ახალ სეზონში თეატრი მაყურებელს უჩვენებს ორ ტრილოგიას: ვაჟა-ფშაველას „მთაში მაღალნი“, „ბახტრიონი“, „ივანე კოტორაშვილი“ და გორსი ლორკას „სისხლიანი ქორწილი“, „ბერნარდა ალბას სახლი“, „იერმა“. ეს სპექტაკლები თეატრის ახალგაზრდული დასის ერთგვარი მოსამზადებელი პროცესია შემდგომ შეკსპირთან შეხვედებისათვის. მიმდინარეობს მუშაობა ფრანგი მწერლის ფელისიენ მარსოს კომედიაზე „ბიუნუნ“. თეატრი ზრუნავს გალანის ოაინის მოსწავლე ახალგაზრდობაზეც, რეპერტუარში საგანგებო მათთვის შეკეთებული გ. ნახუცრიშვილის პიესა „კომშელა“, რომელიც წლის ბოლოს უნდა წარმოადგინონ.

მიმდინარე რეპერტუარში დარჩება გასული სეზონის ხუთი სპექტაკლი: ვაჟა-ფშაველას „მთაში მაღალნი“, ვ. ვიშნევსკის „ოპტიმისტური ტრაგედია“, ო. იოსელიანის „ყრუ ღმერთები“, ი. ვაკელის „ამოაკუნე ქიმჭიმელი“ და ბ. შოუს „მოტყუებული“.

გასულ სეზონში საბჭოთა კავშირის შექმნის 60 წლისთავს მიეძღვნენით ვ. ვიშნევსკის „ოპტიმისტური ტრაგედია“ ხოლო ახალ სეზონში ამ ღირსშესანიშნავ თარიღს ეეძღვნით ო. იოსელიანის „გამოქვაბულს“, ვარჩევთ პიესას სპექტაკლისათვის, რომელიც მიეძღვნება გეორგიევსკის ტრაქტატს 200 წლისთავს.

თბილისის სახელმწიფო დრამატულ თეატრს ᲩᲔᲜᲘᲡ ᲓᲔᲓᲐᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲧᲕᲐᲚᲐᲖᲔ ᲓᲘᲓᲘ ᲬᲕᲚᲘᲡ ᲛᲣᲨᲝᲑᲐ. ᲐᲛᲘᲢᲝᲛᲐᲪ ᲐᲛᲝᲪᲐᲜᲐᲓ ᲓᲐᲘᲜᲐᲮᲔᲗ ᲑᲚᲔᲚᲘᲡᲬᲘᲤᲝᲔᲑᲘᲡ ᲨᲠᲘᲡ ᲙᲝᲚᲔᲥᲢᲘᲕᲘ ᲓᲐ ᲒᲐᲛᲝᲪᲓᲘᲚᲘ ᲨᲔᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲣᲒᲝᲜᲔᲑᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲛᲬᲔᲠᲚᲔᲑᲘ. ᲛᲘᲜᲓᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲨᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲠᲣᲡᲣᲚᲘ ᲓᲐᲛᲬᲔᲠᲚᲘ ᲛᲬᲔᲠᲚᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲘ „ᲛᲝᲜᲘᲡ ᲛᲬᲕᲠᲔᲚᲘ“, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡ ᲐᲕᲢᲝᲠᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲛᲔᲠᲐᲑᲘᲨᲕᲘᲚᲘ. ᲛᲘᲜᲓᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲨᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲠᲣᲡᲣᲚᲘ ᲓᲐᲛᲬᲔᲠᲚᲘ ᲛᲬᲔᲠᲚᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲘ „ᲛᲝᲜᲘᲡ ᲛᲬᲕᲠᲔᲚᲘ“, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡ ᲐᲕᲢᲝᲠᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲛᲔᲠᲐᲑᲘᲨᲕᲘᲚᲘ. ᲛᲘᲜᲓᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲨᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲠᲣᲡᲣᲚᲘ ᲓᲐᲛᲬᲔᲠᲚᲘ ᲛᲬᲔᲠᲚᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲘ „ᲩᲝᲠᲜᲘ ᲛᲘᲜᲓᲝᲠᲘ“, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡ ᲐᲕᲢᲝᲠᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲛᲔᲠᲐᲑᲘᲨᲕᲘᲚᲘ. ᲛᲘᲜᲓᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲨᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲠᲣᲡᲣᲚᲘ ᲓᲐᲛᲬᲔᲠᲚᲘ ᲛᲬᲔᲠᲚᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲘ „ᲓᲘᲓᲘ ᲒᲖᲐ“.

ᲛᲐᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲣᲚᲘᲐ ᲠᲘᲣᲚᲘ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲗᲐ ᲓᲐᲜᲐᲮᲔᲗ ᲗᲔᲐᲢᲠᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲔᲑᲘᲗ. ᲞᲘᲔᲡᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲐᲥᲢᲝᲠᲗᲐᲡ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲞᲝᲖᲘᲪᲘᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲒᲔᲑᲐᲓ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲐ ᲛᲡᲐᲮᲘᲝᲗᲐ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲝᲑᲘᲡ